30 (684)

МАҲАЛЛА — ХАЛҚ ВИЖДОНИ

Mahalla

ISSN 2010-7013

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви нашри | 2009 йил 29 июль. Чоршанба | 1996 йилдан чиқа бошлаган | www.mahalla.uz | mahalla@sarkor.uz

Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги олдидан

Қўшалоқ байрам шукуҳи

Носир ҲАЙДАРОВ олган сурат.

Мустақиллигимизнинг 18 йиллиги ҳамда Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги тантаналари арафасида мамлакатимизда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари туфайли юртимиз жамоли кундан кунга чирой очиб бормоқда.

Айниқса, шаҳар ва қишлоқларимиз янада обод бўлиб, кўркамлашиб бораётгани барчамизни қувонтиради. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг ўн саккиз йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида»ги Қарорининг ижросини таъминлаш мақсадида «Маҳалла» жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлими ва туман бўлинмалари мутасаддилари томонидан тезкорлик билан амалга оширилиши лозим бўлган чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилди. Ушбу режада «Камолот» ЁИҲ, Хотин-қизлар қўмитаси ҳамда «Нуроний» жамғармаси ҳамкорлигида 1 августдан 30 сентябрга қадар шаҳардаги 474 та маҳалла фуқаролар йиғинларида байрам тадбирлари ўтказилиши кўзда тутилган. Шунингдек, тантаналар давомида кам таъминланган оилалар, ногирон ёки боқувчисини йўқотган ҳамда хаста кишиларга моддий ёрдам кўрсатиш мақсадида жамғарма ҳисобидан 53 миллион 400 минг сўм ва ҳомийлар ҳисобидан 198 миллион сўм маблағ ажратилади.

Айни пайтда аҳолининг кенг қатламлари ўртасида, хусусан, маҳалла фуқаролар йиғинларида маданий-маърифий учрашувлар, адабий-бадиий кечалар ўтказилаётир, янги кўркам иншоотлар қурилиб, ободонлаштириш ишлари олиб борилмоқда.

Масалан, пойтахтимизнинг Мирзо Улуғбек туманидаги «Шалола» маҳалласида Тошкентнинг 2200 йиллигини нишонлаш ишларига пухта тайёргарлик кўрилди. Маҳалла фуқаролар йиғини раиси Мажид Қодиров саъй-ҳаракати билан ёшларнинг саломатлигини муҳофаза қилиш ҳамда уларнинг спорт билан мунтазам шуғулланишлари учун шарт-шароитлар яратиш мақсадида спорт майдони бунёд этилди. Маҳалла ҳудудига кириб борар эканмиз, ундаги обод ва тоза кўчалар, барқ уриб очилган ранг-баранг гулзорлар эътиборимизни тортди. Хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси раиси Марғуба Муҳамедова бизни кутиб олиб, ичкарига бошлади. Маҳалла оқсоқоли 80 ёшни қаршилаган Ўктамхон ая билан яраштириш комиссияси ишини янада жонлантириш ҳақида маслаҳатлашиб ўтирган экан. Йиғин идораси яқинда таъмирдан чиқарилиб, янги мебеллар билан жиҳозланибди.

ИЖТИМОИЙ ҲАЁТ > [2]

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИНГ ИНВЕСТИЦИЯ ЛОЙИҲАЛАРИНИ МОЛИЯЛАШТИРИШГА ЙЎНАЛТИРИЛАДИГАН УЗОҚ МУДДАТЛИ КРЕДИТЛАРИ УЛУШИНИ КЎПАЙТИРИШНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ БОРАСИДАГИ ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Тижорат банкларининг инвестиция фаолияти кенгайтирилишини янада рағбатлантириш, иқтисодиёт тармоқларини модернизация қилиш, техник ва технологик қайта жиҳозлашга йўналтирилган узоқ муддатли инвестиция лойиҳаларини молиялаш ҳажмларини ошириш учун уларнинг ресурс базасини мустаҳкамлаш мақсадида:

1. Маълумот учун қабул қилинсинки, Ҳукумат томонидан қабул қилинган қарорларга мувофиқ:

тижорат банкларининг тузилмалари қайта ташкил этилди, энг йирик банкларда инвестиция фаолиятини мувофиқлаштириш ва мониторинг қилиш бўйича департаментлар (бошқармалар) тузилди, инвестиция лойиҳаларини экспертиза қилиш, молиялаш ва амалга оширилишини мониторинг қилиш билан шуғулланувчи банкларнинг таркибий бўлинмалари сезиларли равишда ўзгартирилди ҳамда уларнинг функциялари кенгайтирилди;

барча тижорат банкларида инвестиция фаолияти масалаларига мутасаддилик қиладиган банклар бошқаруви раисларининг ўринбосарлари лавозими жорий этилди, уларга Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 2 октябрдаги Р-3075-сонли фармойишига мувофиқ ўтказилган аттестация натижалари бўйича қонунчилик базасини чуқур биладиган, инвестиция лойиҳаларини инвестициявий молиялаш, танлаб олиш ва экспертиза қилиш соҳасида зарур кўникмаларга эга бўлган раҳбарлар тайинланди;

банклар балансига қабул қилинган банкрот-корхоналарни молиявий соғломлаштириш, иқтисодиёт тармоқларини модернизация қилиш, техник ва технологик қайта жиҳозлашга йўналтирилган инвестиция лойиҳаларини молиялаш бўйича тижорат банкларининг фаолияти ривожланди. Банкларнинг умумий кредит портфели таркибида бир йилдан кўпроқ муддатга берилган кредитлар ҳажми 70 фоиздан ортиқроқни ташкил этмоқда.

2. Қуйидагилар инвестиция фаолиятини кенгайтириш соҳасида тижорат банкларининг энг муҳим вазифалари деб ҳисоблансин:

янги ишлаб чиқаришларни ташкил этиш, корхоналарни модернизация қилиш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш бўйича банкнинг кредит ҳамда инвестиция сиёсатини ва инвестиция лойиҳаларини узоқ муддатли кредитлаш механизмларини янада такомиллаштириш, бунинг асосида банкнинг узоқ муддатли ресурс базасини мустаҳкамлаш;

лойиҳа ҳужжатлари, уларнинг молиявий жиҳатдан ўзини қоплаши ва рентабеллигини чуқур таҳлил қилиш асосида инвестиция лойиҳаларини пухта танлаб олиш, комплекс баҳолаш ҳамда сифатли экспертиза қилишни таъминлаш;

[2 >]

Айни кунларда Сурхондарёда энг азиз ва энг улуғ байрамимиз — Истиқлолимизнинг 18 йиллиги тантаналарини нишонлашга катта тайёргарлик ишлари бошлаб юборилган.

КЎРКАМ ҚИЁФА КАСБ ЭТИБ

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗНИНГ 18 ЙИЛЛИГИ

Албатта, Ватан ободлиги, юрт жамоли, аҳоли турмуш фаровонлиги маҳаллалар ҳаётида акс этади. Тарихан қисқа давр — ўн саккиз йил мобайнида вилоятда амалга оширилган ишлар кўлами, ободончилик, қурилиш, кўкаламзорлаштириш, ижтимоий-маданий соҳалардаги ижобий ўзгаришлар фуқароларда келажакка умид ва ишонч ҳиссини уйғотмоқда.

Барча хиёбонлар, кўча бўйлари яшилликка бурканиб, анвойи гуллардан яшнаб турибди. Бир пайтлар тартибсиз, шошма-шошарлик билан қурилган пастак, кўримсиз бинолар ўрнида замонавий иморатлар барпо этилмоқда. Термиз шаҳридаги кўпқаватли уйларнинг атрофи, кўркам қиёфа касб этиб, уларнинг олд фасадлари Сурхон заминига хос қизғиш рангга бўялмоқда.

Бундай ободонлаштириш ишларини «Алпомиш» маҳалласи мисолида ҳам кўриш мумкин. 19 та кўпқаватли уйлардан иборат маҳалла ҳудуди бугунги кунга келиб таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Яқин-яқинларгача сув танқислигидан, қаровсизликдан бир ҳолга келиб қолган уйлар атрофи яшилликка бурканди. Ҳозир маҳалладаги 854 хонадонда тўрт мингга яқин аҳоли истиқомат қилади. Йиғинга 10 йилдан буён Эшқобил Поёнов бош-қош. У ўз ишининг устаси. Авваллари маҳалла аҳлига биттагина озиқ-овқат дўкони хизмат кўрсатарди. Кўнгилочар муассасалар, маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари ва бошқа маданий-маиший иншоотларни аҳоли орзу қиларди, холос. Бугунги кунда «Алпомиш» маҳалласи ҳудудида 4 та банк муассасаси, 2 минг томошабинга мўлжалланган амфитеатр, бағрида мовий кўли мавжуд. Истироҳат боғи, жаҳон андозалари даражасидаги «Меридиан» меҳмонхонаси, ёғоч ўймакорлигининг гўзал намуналарини ўзида акс эттирган "Қариялар чойхонаси", 2 та ресторан аҳоли хизматида. Шунингдек, барча қулайликларга эга "Осиё" меҳмонхонаси маҳалла ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Новвойхона, ошхона ҳамда чойхона, савдо нуқталари одамлар узоғини яқин қилмоқда. Буларнинг бари мустақиллик шарофатидир.

Термиз шаҳридаги "Наврўз" маҳалласи ҳам тобора обод масканга айланиб бормоқда. Ҳозир бу ердаги 15 та кўпқаватли уй ва унга туташ ҳовлиларда 5 минг 153 нафар аҳоли истиқомат қилмоқда. Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларига алоҳида эътибор қаратилган. Кўпқаватли уйлардаги совуқ сув муаммоси ижобий ҳал этилди. 210 хонадонга эса табиий газ келтирилди. "Ёшлик" кўчаси текисланиб, асфальт ётқизилди.

Бир сўз билан айтганда, Термиз шаҳридаги бу маҳаллалар аҳли байрамни кўтаринки кайфият билан қаршилаяпти.

Ёдгор АШУРОВ,
«Mahalla» мухбири.

Жараён

Синовга тайёрмисиз, абитуриент?

Норхон опа тун ярмида бехосдан уйғониб кетди. Вақт алламаҳал бўлганига қарамай, қизи Ферузанинг хонасида чироқ ёниб турганини кўриб: «Жуда қаттиқ тайёрланяпти, ишқилиб, кириб олсин-да», деган ўй кўнглидан ўтди онанинг.

Феруза Пардаева шу йил Шеробод тиббиёт коллежини тугатиб, Тошкент Тиббиёт Академиясининг олий маълумотли ҳамширалар тайёрлайдиган факультетига ҳужжат топширди. Аслида шифокор бўлиш нияти унда анча олдин — онаси касалликка чалинган пайтда туғилган эди. Қишлоғида тиббиёт ходимларининг етишмаслиги ҳам бунга бир туртки бўлди.

— 24-25 июль кунлари бўлган ижодий имтиҳондан муваффақиятли ўтдим, — дейди Феруза кўзлари порлаб. — Олдинда ҳали олдинда тест синовлари турибди. Тайёргарлигим ёмон эмас, орзуларим ушалишига кўзим етади.

МАЪНАВИЯТ > [4]

САНИТАРИЯ НАЗОРАТИ КУЧАЙТИРИЛГАН

Оммавий ахборот воситалари хабарига қараганда, айрим қўшни давлатларда AH1N1 гриппи, геморрагик иситма, қорин тифи сингари юқумли касалликлар қайд этилган. Бу эса мамлакатимизда мазкур касалликларнинг олдини олиш бўйича олиб борилаётган ишлар самарадорлигини оширишни тақозо этади.

Андижон вилоятида юқумли касалликлар кириб келишининг олдини олиш мақсадида божхона постлари ва шаҳар аэропортида санитария назорати кучайтирилди, жойларда санитария-эпидемиология ходимлари иштирокида профилактика ва тушунтириш ишлари олиб борилмоқда.

— Нафақат AH1N1 гриппи, балки бошқа ўткир юқумли касалликларни аниқлаш учун барча воситаларга эгамиз, — дейди Андижон вилояти давлат санитария-эпидемиология назорати маркази бош врачи Баҳромжон Қораев ЎзА мухбирига. — Биз турли хил касалликларнинг юртимиз ҳудудига кириб келишининг олдини олиш мақсадида профилактика ишларини олиб бормоқдамиз. Вилоятнинг қўшни давлатлар билан чегарадош ҳудудларида ҳамда Андижон аэропортида 9 та санитария назорат пункти ташкил этилди. Улар зарур жиҳозлар, тиббий асбоб-ускуналар, зарарсизлантирувчи моддалар билан таъминланди.

Жорий йилнинг ўтган ойларида вилоят ҳудудига санитария назорат пунктлари орқали 500 мингдан зиёд фуқаро ўтгани қайд этилди. Шундан 200 мингга яқинини хорижликлар ташкил этади. Текширувларда улар орасида юқумли касалликларга чалинганлар аниқланмаган.

Жойлардаги эпидемиологик-эпизоотик вазиятни вилоят давлат санитария -эпидемиология назорати маркази, вилоят ветеринария бошқармаси мутахассислари кузатиб бормоқда. Май-июнь ойларида вилоятдаги кушхона ва сўйиш майдончаларида 6177 бош қорамол, 2637 бош қўй, 1139 бош парранда ветеринария кўригидан ўтказилди. Шунингдек, бозорлардаги санитария ҳолати ҳам доимий назоратга олинган.

Айни пайтда соғлиғимиз ўз қўлимизда эканини, ҳар биримиз доимо ҳушёр, огоҳ бўлишимиз, гигиена қоидаларига риоя қилишимиз зарурлигини унутмаслигимиз даркор.

М.СУЛАЙМОНОВ,
ЎзА мухбири.

Республикамиз маҳаллаларида

БУНЁДКОР КОРХОНА

Андижондаги "Уз Ко Джи" Ўзбекистон — Корея қўшма корхонаси жамоаси Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йилида юртимиз ободлиги, аҳоли фаровонлигига муносиб ҳисса қўшиб келмоқда.

— Давлат дастурига мувофиқ тузилган режа асосида ишни, аввало, кўчаларни таъмирлашдан бошладик. Корхонамиз жойлашган "Фозилмон" маҳалласи йўлларини, Навоий, Мадраҳимов номидаги маҳаллалардаги кўчаларни ҳамда қабристонларни обод қилишга ўз ҳиссамизни қўшдик, — дейди қўшма корхона раҳбари Шуҳрат Зайнобиддинов. — Серфарзанд, кам таъминланган оилалардан учтасига корхона ҳисобидан қорамол совға қилдик, яна етти оилага шундай моддий ёрдам қилишни мўлжаллаяпмиз.

Узоқбой САКСОНБОЕВ,
"Mahalla" мухбири.

ЭНГ ЯХШИ ҚИШЛОҚ

"Маҳалла" жамғармасининг Сирдарё вилояти бўлими, табиатни муҳофаза қилиш бўлими ва вилоят хотин-қизлар қўмитаси ҳамкорлигида қишлоқларда атроф-муҳит тозалигини таъминлаш ҳамда маҳаллаларни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш мақсадида "Энг яхши қишлоқ маҳалласи" кўрик-танлови эълон қилинди.

Кўрик-танлов вилоятдаги барча қишлоқ фуқаролари иштирокида, уч босқичда ўтказилади. Унда ҳар бир қишлоқ ободонлаштириш, аҳоли яшаш жойларида озодаликни таъминлаш, ариқларни тозалаш, мевали ва манзарали кўчатлар экиш, боғ ва гулзорлар яратиш каби намунали иш фаолиятлари билан иштирок этади.

Тошпўлат ҲАЙИТБОЕВ,
"Mahalla" мухбири.

«МУРУВВАТ УЙИ»ГА МАДАД

Жисмоний имкониятлари чекланган, ёрдамга муҳтож инсонларга ғамхўрлик кўрсатиш халқимизга хос фазилатлардандир. Шу боис, бу юртда ҳеч бир инсон дўстга, икки оғиз ширин сўзга муштоқлик сезмайди.

Хоразм вилоятидаги «Мурувват уйи»да яшаётган икки юздан зиёд ногирон болаларга «Маҳалла» жамғармасининг Хоразм вилояти бўлими, ҳамкор ташкилотлар ҳамда тадбиркорлар томонидан 32 миллион сўмдан ортиқ моддий ёрдам кўрсатилиб, улар озиқ-овқат, дори-дармон, кийим-кечаклар билан таъминланди.

Айни пайтда, муассаса биноси Республика Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ташаббуси билан янгидан таъмирланмоқда.

Абдулла САФОЕВ,
«Mahalla» мухбири.

Азиз муштарий! Газетамизга обуна йил бўйи давом этади. У сизнинг доимий ҳамроҳингиз ва маслакдошингиздир.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИНГ ИНВЕСТИЦИЯ ЛОЙИҲАЛАРИНИ МОЛИЯЛАШТИРИШГА ЙЎНАЛТИРИЛАДИГАН УЗОҚ МУДДАТЛИ КРЕДИТЛАРИ УЛУШИНИ КЎПАЙТИРИШНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ БОРАСИДАГИ ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

< [1]

инвестиция лойиҳаларини молиялашга ўз молия маблағларини сарфлаш ва улардан самарали фойдаланиш, лойиҳаларнинг амалга ошириб борилишини доимий мониторинг қилиш, қўйилган маблағларнинг ўз вақтида ва тўлиқ қайтарилишини таъминлаш;

таваккалчилик, гаровлар ва таъминлашнинг бошқа турлари бозор қийматини пухта баҳолашни ҳисобга олган ҳолда, берилган кредитларнинг ўз вақтида ҳамда тўлиқ қайтарилишини таъминлайдиган ишончли механизмлардан кенг фойдаланиш;

инвестиция фаолиятини амалга ошираётган банклар бўлинмаларини профессионал тайёрланган юқори малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш, инвестиция лойиҳаларини танлаб олиш, экспертиза қилиш ва амалга ошириш масалалари бўйича банк мутахассисларини қайта тайёрлаш ҳамда малакасини ошириш сифатини тубдан яхшилаш.

3. 2015 йилнинг 1 январигача шундай тартиб ўрнатилсинки, унга кўра тижорат банклари кредит портфели таркибида 1-иловага мувофиқ узоқ муддатли инвестициявий молиялашнинг улушига қараб табақалаштирилган ставкалар бўйича фойда солиғи тўлайдилар.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Марказий банки ва Давлат солиқ қўмитаси бир ой муддатда мазкур бандда назарда тутилган солиқ имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисидаги низомни ишлаб чиқсин ҳамда тасдиқласин.

4. Тижорат банкларига корхона ва ташкилотлар — йирик инвестиция лойиҳалари ташаббускорларига лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқиш ва уларни инвестиция лойиҳасини амалга ошириш учун қабул қилишда умуман лойиҳани молиялаш учун бериладиган кредитнинг умумий суммасига киритган ҳолда, экспертизадан ўтказиш бўйича харажатларни молиялашга кредитлар беришни амалиётга татбиқ қилиш тавсия этилсин.

5. Инвестиция лойиҳаларини молиялаш учун Жамғариб бориладиган пенсия тизими маблағлари ҳисобидан кредитларни қайта молияловчи тижорат банклари бошқаруви раислари зиммасига лойиҳалар ва қарз олувчи корхоналарнинг молиявий аҳволидан қатъи назар маблағлардан мақсадли ва самарали фойдаланиш, уларни ажратилган фоизларни ҳисобга олган ҳолда тўлиқ ҳажмда Ўзбекистон Республикаси Халқ банкига ўз вақтида қайтариш юзасидан шахсий жавобгарлик юклансин.

Жамғариб бориладиган пенсия тизими маблағлари ҳисобидан берилган кредитлардан тижорат банклари мақсадга номувофиқ фойдаланган ҳолатлар аниқланган тақдирда мақсадга номувофиқ фойдаланилганлиги аниқланган барча пул миқдори жарима санкциялари қўлланган ҳолда муддатидан аввал тўланади.

6. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, Ўзбекистон банклари уюшмаси ва тижорат банкларининг, банкларнинг узоқ муддатли ресурс базасини мустаҳкамлаш учун тижорат банклари томонидан 2-иловага мувофиқ 2009-2010 йилларда юридик шахслар ўртасида камида 110 млрд. сўм ҳажмда жойлаштириладиган узоқ муддатли облигациялар чиқариш борасидаги таклифи қабул қилинсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тижорат банкларининг Марказий банкдаги юридик шахсларнинг жалб этиладиган депозитлари бўйича мажбурий захиралари нормаларининг табақалаштирилган ставкаларини қуйидаги жалб этиш муддатларидан келиб чиққан ҳолда амалиётга татбиқ этсин:

муддати 1 йилдан 3 йилгача бўлган депозитлар бўйича — умумжорий этилган нормаларнинг 80% миқдорида;

муддати 3 йилдан ортиқ депозитлар бўйича — умумжорий этилган нормаларнинг 70% миқдорида.

8. Қуйидагилар:

тижорат банкларининг депозитларига ва қимматли қарз қоғозларига 1 йилдан ортиқ муддатга жойлаштиришдан олинадиган фоизли даромадлари бўйича юридик шахслар беш йил муддатга солиққа тортишдан;

тижорат банклари аввал берилган кредитларни тўлаш ҳисобига ундириб олинадиган мулкни сотишда қўшилган қиймат солиғи тўлашдан;

лизинг хизматлари кўрсатувчи юридик шахслар 2009 йилнинг 1 сентябридан бошлаб уч йил муддатга фойда солиғи ва лизинг операцияларидан тушадиган даромадлар бўйича ягона солиқ тўловидан озод этилсин.

9. Тижорат банклари томонидан, жумладан, ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва йўлга қўйиш ҳамда маҳсулотларни сотишда муваффақиятли иш тажрибасига эга бошқа инвесторлар иштирокида янги ташкил этилган корхоналарга Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 19 ноябрдаги Р-4010-сон фармойишининг 2-бандида назарда тутилган солиқ имтиёзлари татбиқ этилсин.

10. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 2 октябрдаги Р-3075-сон фармойиши билан тузилган Тижорат банклари раҳбарлари ва инвестиция фаолияти масалалари бўйича масъул бўлим бошлиқларини аттестациядан ўтказиш комиссияси (Р.С.Азимов) мунтазам равишда, ҳар икки йилда бир марта тижорат банклари бошқаруви раислари ўринбосарларини ва банкларнинг инвестиция фаолиятини амалга оширувчи таркибий тузилмалари раҳбарларини аттестациядан ўтказишни таъминласин (хорижий капитал иштирокидаги банклар ва хусусий банклар бундан мустасно).

Тижорат банклари раҳбарлари:

икки ой муддатда инвестиция лойиҳаларини экспертизадан ўтказувчи, молияловчи ва амалга оширилишини мониторинг қилувчи банкларнинг таркибий бўлинмаларини самарали иш олиб бориш учун зарур компьютер техникаси ва ускуналар билан тўлиқ таъминлаш чораларини кўрсин;

инвестиция фаолияти масалалари учун жавобгар банк бўлинмаларини юқори малакали мутахассислар билан мустаҳкамлаш ишларини доимий равишда олиб борсин;

инвестиция фаолияти масалалари билан шуғулланувчи банк ходимларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш бўйича минтақаларда доимий фаолият кўрсатувчи курслар ва амалий семинарлар ташкил этсин.

11. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Адлия вазирлиги ва бошқа манфаатдор вазирликлар ҳамда идоралар билан биргаликда бир ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

12. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.С.Азимов ва Ўзбекистон Республикаси Марказий банки раиси Ф.М.Муллажонов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2009 йил 28 июль

Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги олдидан

Қўшалоқ байрам шукуҳи

< [1]

— Маҳалламизда ўн бир миллатга мансуб 4400 нафардан ортиқ аҳоли истиқомат қилади, — дейди «Шалола» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Мажид Қодиров. — Уларнинг барчаси маҳалла ишида фаол. Айниқса, Тошкентнинг 2200 йиллик шодиёналарини муносиб кутиб олишга маҳалламиз аҳли ҳамжиҳат бўлиб, қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Ҳомийлар томонидан ажратилган 130 миллион 200 минг сўмга маънавият маркази қурилиб, маҳалла идораси, мажлислар зали тўлиқ таъмирдан чиқарилди ҳамда жиҳозланди. Шунингдек, 1 миллион 600 минг сўмлик компьютер жамламаси совға қилинди. Маънавият марказидаги иккита бўш хонада яқин келажакда йигит-қизларимиз касб-ҳунар ўрганишлари учун тўгарак очишни режалаштирганмиз. Маҳалла ҳудудига 35 мингдан зиёд гул кўчатлари, 150 туп мевали, 400 туп манзарали ҳамда 270 туп арча дарахтлари экилди.

Мажид ака билан суҳбатимиз чоғида бир неча киши ўз муаммолари билан раис қабулига кириб чиқди. Уларнинг юз ифодасидан миннатдор бўлишганини сезиш қийин эмасди. Бир сўз билан айтганда, маҳалла идораси аҳолининг муаммоларини ҳал этадиган қадрдон масканга айланганига гувоҳ бўлдик.

— Маҳалламиздаги спорт майдончаси бугун болаларнинг севимли жойига айланган, — дейди хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси раиси Марғуба Муҳамедова. — Уни қуриш учун аввал 100 квадрат метр бўш жой топдик. Кейин у ерга Даниядан келтирилган чим экдик. Чим ва гулларни суғориш янги технология — компьютер ёрдамида амалга оширилади. Эндиликда бу ерда болалар спортнинг футбол, енгил атлетика турлари билан шуғулланишмоқда.

Бу каби тадбирлар пойтахтимизнинг бошқа кўплаб маҳалла фуқаролар йиғинларида ҳам амалга оширилмоқда. Хусусан, Юнусобод туманидаги «Бободеҳқон» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Т.Қодиров ҳамда масъул котиб Ё.Носиров ташаббуси билан «Тошсувсоз» ҳамкорлигида маҳалладаги эскирган сув қувурлари янгиланиб, ҳар бир хонадонга сув ўлчагичлар ўрнатилди. Шунингдек, ҳомийлар ёрдамида ўтган йили 70 та, жорий йили эса 50 та симёғочлар янгиланди. Айни пайтда 14 та кўчага 40 квадрат метр асфальт ётқизиш ишлари олиб борилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, бугун мамлакатимиз аҳли қўшалоқ шодиёнага — юртимиз истиқлолининг 18 йиллиги ва пойтахтимиз Тошкентнинг 2200 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Зеро, тинч, осойишта ва фаровон юртга байрамлар ярашади.

Моҳичеҳра ЛАТИПОВА,
"Mahalla" мухбири.

ЧИРОЙ ОЧАЁТГАН МАРҒИЛОН

Қўҳна ва навқирон Марғилон — ҳунарманд ва ишбилармонлар шаҳри. Бу эса шаҳарнинг янада кўркам, обод бўлишига, улкан бунёдкорлик ишларини амалга оширишда ва ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этади.

Айни кунларда Марғилон шаҳар маҳаллалари жамоли янада кўркам қиёфа касб этмоқда. Туягум, Ёйилма, Янги боғ, Гўраввал, Надирмат, Аҳмад Яссавий, Йўрмадўз каби маҳаллаларда қад ростлаган замонавий гузарлар, маиший ва савдо иншоотлари аҳоли турмуш даражасини яхшилашга хизмат қилиб келаётир.

СУРАТДА: *шаҳардаги "Ёшлик" сув спорти мактаби биноси кўриниши.*

Муқимжон ҚОДИРОВ
***(ЎзА)* олган сурат.**

НАКУРТДА ҚУЁШ БАТАРЕЯЛАРИ

«Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» Давлат дастури ижросини таъминлаш мақсадида Пайариқ туманида бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Хусусан, жорий йилда туманнинг тоғли ҳудудида жойлашган Накурт қишлоғида 37-умумтаълим мактабининг замонавий типдаги биноси қад ростлади. Яқинда мактаб учун қуёш батареялари ўрнатилди.

Узоқ қишлоқларни электр токи билан таъминлашга мўлжалланган ушбу қуёш батареяси соатига 2,5 кВт. ток етказиб бериш қувватига эга. Қурилмани ўрнатишда хорижлик муҳандислар ёрдамидан фойдаланилди. Эътиборлиси, қуёш батареялари Накурт қишлоғи аҳолисининг турмуш фаровонлиги ошишига хизмат қилмоқда.

Қуёш батареясининг афзалликларини кўрган тадбиркор Ҳусниддин Кўбаев банкдан 18 миллион кредит олиб, шундай ускуна харид қилди. Натижада электр қувватидан фойдаланиб, ер остидан сув чиқариб, қишлоқ аҳлини сув билан таъминлади. Ҳозирда Ҳ.Кўбаев икки ярим гектар лалми ерни ўзлаштириб, полиз, сабзавот экинлари экишга киришган.

Ўктам ҚУРБОНОВ,
"Mahalla" мухбири.

Оқсоқолнинг бир куни

Ҳаловатни бегона билиб

Жўра Ибрагимовга ҳар куни тонгсаҳардан туриш одатга айланган. Бугун ҳам у эрта туриб, ҳовлини бирров кўздан кечирди. Ҳовлисидаги саранжом-саришталикдан кўнгли жойига тушди, нонушта тайёрлаётган аёлига: «Бугун иш кўп, чойингни қўятур», деди-да кўчага отланди.

Кўчада сокинлик. Ҳали кўпчилик уйқуда. У ўзи туғилиб ўсган, эллик икки йилдан буён умргузаронлик қилаётган Дўрмон қишлоғининг марказий кўчасидан ишхонаси — қишлоқ фуқаролар йиғини идораси томон қадам ташлаб борар экан, бугунги қиладиган ишларини хаёлида режалаштирарди.

Йўл четига экилган гуллар, манзарали ўт-ўланлар бироз сўлғин, чанқаган, шекилли. У қўл телефони орқали тегишли кишини топиб, топшириқ берди: «Катта йўл четидаги гуллар сувсирабди. Тезда машинада сув келтириб бўлсада, суғоринглар!»

— Ишни яхши ташкил этаётган оқсоқоллардан биронтаси ҳақида газетага мақола ёзмоқчи эдим, — дейишим билан Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси Қибрай туман бўлинмаси бошқарувининг раиси Раҳматулла ака Толипов жонланди:

— Тажрибали, ёши улуғ, уддабурон раисларимиз кўп. Бироқ менимча, Дўрмоннинг оқсоқоли ҳақида ёзганингиз маъқул. Ғайратли, аҳолининг ўзи бир овоздан уни яқинда қишлоқ фуқаролар йиғинига раис қилиб сайлади. Олий маълумотга эга эмас, аммо жонкуяр, фидойи, иши пухта, муҳими, доимо одамлар билан бирга, ҳамма унинг айтганига қулоқ тутади.

Бу таклиф менга маъқул бўлди. Дўрмонга йўл олдик.

«Нега ўқимагансиз?» Дабдурустдан берган бу саволимга Жўра Ибрагимов мийиғида жилмайиб жавоб берди:

— Тошкент политехника институтида 3-курсгача ўқиганман. Ота-онам оддий колхозчи бўлишган. Серфарзанд оила эдик. Тўрт қизу, тўрт ўғилнинг учинчисиман. Шофёр бўлиб ишга кирдим. Кейин ишга берилиб кетдим. Буёқда катта рўзғорнинг ташвишлари. Ўқиш қолиб кетди.

— Ота-онангиз...?

— Ҳозир ойим ҳаётлар. Саксон ёшга кирди. Илоё, умрлари узоқ бўлсин!

2006 йили маҳалладошлари катта ишонч билдиришиб Жўра Ибрагимовни Дўрмон маҳалласига оқсоқол этиб сайлашди. У одамларнинг кўнглини топди. Маҳалла анча обод бўлиб қолди. Эски колхоз идорасини таъмирлаб, ФҲДЁ бўлими ва нотариал идорани кўчириб келишди. Эски Маданият уйини тўлиқ қайта реконструкция қилиб, Ёшлар уйига айлантиришди.

А.Матқобулов номидаги қишлоқ фуқаролар йиғини раиси сифатида фаолият юритаётганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Фуқаролар йиғини таркибига еттита маҳалла киради. 16 минг 400 нафар аҳоли яшайдиган йиғин ҳудудида «Қибрай» санаторийси, Ёзувчиларнинг, Киночиларнинг дам олиш уйлари жойлашган.

— Жўра Ибрагимов инсонни қадрлайдиган, меҳнаткаш, самимий йигит. У барчага бирдай муомала қилади, — дейди қишлоқ кайвониларидан бири Аҳмад ака Муродов. — Унинг ташаббуси, етакчилигида кўп хайрли ишлар амалга ошяпти.

Қишлоқда раиснинг ўрни, обрўйи бор. У биронбир ишга киришмоқчи бўлса, албатта, кайвонилар, кўпни кўрган оқсоқоллар билан маслаҳатлашади. Аҳолининг таклиф-мулоҳазалари, фикрларини ҳисобга олади.

— Бир ўзимнинг қўлимдан ҳеч иш келмайди, — дейди йиғин раиси. — Аҳил, ҳамжиҳат бўлсак, ҳар қандай катта, қийин юмушларни ҳам, албатта, уддалаймиз.

— Ишингизда муаммолар, қийинчиликлар ҳам борми?

— Муаммо қаерда йўқ? Аммо биз ҳамма масалаларни ўзимиз ечишга, ўзимиз ҳал қилишга ўрганганмиз. Бунинг учун имкониятларимиз етарли. Халқимиз тинчлик ва фаровонлик, ободлик тарафдори.

Раиснинг айтган гапларидан кўнглим тўлди. Аммо суҳбат чоғида унинг қаергадир шошаётганини ҳис қилиб турдим.

— «Бирлик» маҳалласида фермерлар билан учрашувим бор, — изоҳ беради у бироз хижолат чекиб. — Фермерлардан маҳаллани ободонлаштиришда ёрдам сўрамоқчиман. Кейин туман марказига ўтишим керак. Ҳоким чақирган.

Жўра Ибрагимов билан хайрлашарканман, у қўл телефонининг рақамини берди.

— Ўтган-қайтганда кириб туринг. Дўрмон баҳаво жой, дам олгани келинг, — дейди самимий.

Қибрайдан хуш кайфиятда қайтдим. Негаки, яхши ташвишлар, эл-юртнинг ғами билан елиб-югуриб юрган одамлар билан танишдим, суҳбатлашдим. Айниқса, Дўрмоннинг куюнчак, ғайратли оқсоқоли Жўра Ибрагимов менда илиқ таассурот қолдирди. Оқсоқолга чин дилдан омад ва муваффақият тилайдим.

Абдужалол ТАЙПАТОВ,
"Mahalla" мухбири.

«Оила — маҳалла — мактаб» ҳамкорлиги

Инсонлар қалбига йўл топиш

маҳалла посбонининг энг муҳим фазилати

Истиқлол йилларида фуқаролар йиғинида «Маҳалла посбони» жамоат тузилмаси ташкил этилди. Бугунги кунда маҳалла ҳудудида жиноятчиликнинг олдини олиш, жамоат тартибини сақлаш ва ҳуқуқтартиботни мустаҳкамлашга доир вазифаларни амалга ошириш, ижтимоий-маънавий муҳитни барқарорлаштиришда маҳалла посбонлари жонбозлик кўрсатишмоқда.

Чилонзор туманидаги «3-Чарх Камолон» маҳалласида ҳам "Маҳалла посбони" жамоат тузилмаси аъзоларининг саъй-ҳаракати туфайли кейинги йилларда жиноятчилик кескин камайди. Бугунги кунда маҳаллада 15 дан ортиқ миллат вакиллари тинч-тотувликда истиқомат қилиб, юрт равнақига ўз ҳиссаларини қўшиб келишаётир.

— Маҳалламизда 1850 га яқин оила истиқомат қилади, — дейди «3-Чарх Камолон» маҳалласи посбонлари сардори Шукур Мирсобитов. — Биз ҳар бир оиладаги муҳит, вазиятдан хабардор бўлишимиз, муаммоларни ўрганишимиз керак. Чунки жиноятчилик бир кунда пайдо бўладиган иллат эмас, балки оила ва маҳаллада узоқ давом этган бефарқлик оқибатида юзага келади. Шу сабабли биз ҳар бир хонадон билан яқиндан алоқа ўрнатишга уриняпмиз. Жиноят қилишга мойиллиги бор фуқароларни аниқлаб, улар билан суҳбатлар уюштириб, юзага келиш эҳтимоли бўлган муаммоларни бартараф этиб боряпмиз. Баъзан ичкиликка ружу қўйган эрнинг қилғиликлари туфайли жанжал рўй берган хонадонларга ҳам ташриф буюрамиз. Уларга ичкилик ва доимий нотинчлик оилада тарбия топаётган болалар онгига салбий таъсир кўрсатишини, оқибатда ёшлар жиноят оламига кириб кетиши мумкинлигини тушунтирамиз. Гоҳида участка инспектори билан биргаликда кескин чоралар кўришимизга ҳам тўғри келади. 8 йиллик тажрибамдан биламанки, инсонлар қалбига йўл топа олиш — маҳалла посбонининг энг муҳим фазилати. Маҳалламизда ичкиликка муккасидан кетган бир йигит бор эди. Ҳатто ичкилик оқибатида жиноятга қўл уриб, қамалиб чиқди. Ундан хабар олиб турдик, ёлғизлатиб қўймадик. Йигитга ҳунар ўрганиш кераклигини тушунтирдик. Шундан сўнг у одамларнинг уйларини таъмирлаб, меҳнати орқали ҳалол даромад топа бошлади. Шу йўл билан оиласининг аҳволини ҳам яхшилаб олди.

«3-Чарх Камолон» маҳалласида вояга етмаганлар доим маҳалла посбонларининг назоратида. Ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш мақсадида улар турли спорт тўгаракларига жалб этиляпти. Хусусан, ҳудуддаги 5-маданият уйида ташкил этилган шахмат-шашка ва мусиқа тўгаракларида улар фаол иштирок этишмоқда.

Шунингдек, фуқаролар йиғинининг мажлислар залида мутахассислар иштирокида ОИТС ва бошқа юқумли касалликлар ҳамда диний ақидапарастликнинг олдини олишга доир тадбирлар тез-тез ўтказиб турилади. Эътиборлиси, бу йиғилишларга муқаддам судланганлар ҳам таклиф этилади. Маҳалла посбонлари ва фаолларининг олиб борган тушунтириш ишлари натижасида ноқонуний диний оқимларга кириб қолган айрим фуқаролар бу йўл нотўғрилигини англаб етишди.

— Ўтган йили Ички ишлар вазирлиги ва «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви ҳамкорлигида қабул қилинган «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳузурида ташкил этилган «Маҳалла посбони» жамоат тузилмалари фаолияти самарадорлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қўшма қарор жиноятчиликнинг олдини олишда, жойларда тарғибот-ташвиқот ишларини изчил йўлга қўйишда катта ёрдам бермоқда, — дейди маҳалла профилактика инспектори Илҳом Худоев. — Зеро, маҳалла посбони аҳоли муаммоларидан яхши хабардор бўлади. Шу сабабли, жиноятни аниқлаш ва унинг олдини олишда посбонларнинг ёрдамига суянамиз.

Маҳаллада ноқонуний истиқомат қилаётган, узоқ муддат уйига келмаётган ҳамда қонунда белгиланган бошқа меъёрларни бузаётган шахсларга тегишли чоралар кўриляпти. Шунингдек, маҳалла посбони оқсоқол билан биргаликда ишсиз юрган фуқароларни рўйхатга олиб, уларни иш билан таъминлашда ҳам жонбозлик кўрсатмоқда. Маҳалла йигитларининг ҳарбий хизматга боришини ва кўрикдан ўтишини таъминлашда, ҳудуддаги ободонлаштириш ишларида ҳам посбонлар четда туришмайди.

Хуллас, бугунги кунда «3-Чарх Камолон» маҳалласи посбонлари томонидан олиб борилган тарғибот-ташвиқот ишлари ва амалий тадбирлар натижасида ҳудудда жиноятчилик ва ҳуқуқбузарлик ҳолатларининг олди олинмоқда.

Шуҳрат ЧОРШАНБИЕВ,
«Маҳалла» жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлими мутахассиси.

Маслаҳатчи минбари

ЭЗГУ МАҚСАД ЙЎЛИДА

Маънавий-маърифий ишларни йўлга қўйиш мақсадида маҳалла хонадонларини айланиб юрганимда кўча бўйида бир болакайнинг хазонларни уюб ёқиб юборишга уринаётганини кўриб қолдим. Унинг қўлидан гугуртни тортиб олиб, бу қилиғи зарарли эканини тушунтирдим, албатта, бироз койидим ҳам. Бир маҳал, болакайнинг онаси хабар топган, шекилли, дағдаға қилиб келиб қолди:

“Фарзандимизни ўзимиз тарбиялаймиз. Менинг боламни койиб, кўнглини оғритишга қандай ҳаддингиз сиғди?!”, дея нолиди у. Мен вазминлик билан шу ҳаводан ҳаммамиз нафас олишимизни, ҳазон тутуни соғлиққа жиддий зиён етказишини тушунтирдим. Қолаверса, маҳалладаги ҳар бир боланинг тарбиясида масъул эканимизни уқтирдим. Шундан сўнг аёл бироз ҳовуридан тушиб, ўзининг хатти-ҳаракатидан уялдими, узр сўради. Мен мана шу оддий воқеадан ўзимга тегишли хулоса чиқардим: демак, йиғин ҳудудида тозаликни, осойишталик ва аҳилликни таъминлаш учун, аввало, маънавий-маърифий тарғибот ишларини изчил йўлга қўйиш керак экан.

Мана шу йўналишдаги саъй-ҳаракатларимиз боис, маҳалламиз аҳли бир-бирига меҳр-оқибатли, аҳил ва ҳамжиҳат. Айрим оилалардаги келишмовчиликларни йиғин мутасаддилари, кайвонилар кўмагида муроса йўли билан ҳал қиламиз. Тўй-маърака ва бошқа маросимлар ҳам кўпни кўрган отахону онахонлар, маҳалла фаолларининг маслаҳатисиз ўтмайди. Миллий урф-одатларимизнинг асл кўринишлари, анъаналар ҳақида олиб борилаётган тушунтириш ишлари тўйларнинг ихчам, дабдабасиз, ортиқча исрофгарчиликларсиз ўтишига туртки бўлаётир.

Эзгу мақсадлар йўлида бирлашган йиғинимиз аҳли ёшлар тарбиясига алоҳида эътибор қаратиб келаётир. Ҳудуддаги 7, 42 ва 43-сонли умумтаълим мактабларининг устоз-мураббийлари ҳамда маҳалла фаоллари биргаликда ҳар бир ўқувчининг дарсларга қатнаши, фанларни ўзлаштириш даражаси, хулқи-одобини кузатиб боришади. “Оила — маҳалла — мактаб” ҳамкорлиги доирасидаги ишларга кўпчилик жалб этилган. Бизга қўшни “Боғишифо”, “Боғишамол”, “Орзу”, “Юлдуз” каби маҳаллалар оқсоқоллари, маслаҳатчилари ва фаоллари ташаббуси билан ўсмирлар ўртасида тартиббузарлик ва жиноятчилик ҳолатлари содир этилишининг олдини олиш, ёшлар маънавиятига салбий таъсир кўрсатадиган ёт иллатларга қарши курашиш ҳамда уларнинг ҳуқуқий ва тиббий саводхонлигини ошириш мақсадида “Огоҳлик — давр талаби”, “Ўз уйингни ўзинг асра”, “Гиёҳвандликсиз гаштли ҳаёт” каби мавзуларда тадбирлар ўтказиляпти.

Иш билан таъминлаш мақсадида ҳудудда фаолият юритаётган ташкилот, корхона ва цехларга ўғил-қизларни жалб этганмиз. Маҳаллада касаначилик фаолиятини йўлга қўйган тадбиркорлар талайгина. Маҳоратли ҳунарманду уста-дурадгорлар, тикувчилар ёшларга касб-ҳунар ўргатишяпти. Бундан оилалар даромади ошиб, турмуш шароити яхшиланаётир. Биргаликдаги саъй-ҳаракатларимиз самараси ўлароқ, жорий йилнинг ўтган даври мобайнида ноқонуний йўллар орқали хорижга кетганлар қайд этилмади.

Ёзги таътилни мазмунли ташкил этиш мақсадида турли спорт мусобақалари ташкил этганмиз. Яқинда “Маҳалла” жамғармасининг Самарқанд шаҳар бўлинмаси ҳамда тадбиркорлар томонидан ҳудуддаги кам таъминланган, кўп болали оила фарзандларига ўқув қуроллари, дарслик ҳамда кийим-кечаклар ҳадя қилинди.

Сухро ЖАВАДОВА,
Самарқанд шаҳридаги “Раҳматобод” маҳалласи фуқаролар йиғинининг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси.

Халқаро шарҳ

Иқтисодий бўҳрон силсиласи

The New York Times Co медиакорпорацияси ўзига қарашли Нью-Йоркдаги WQXR-FM радиостанцияни сотиш бўйича АҚШдаги энг йирик WNYC Radio жамоатчилик радиостанцияси билан шартнома тузди. Яқин ойларда корпорацияда штатлар қисқариши ва ходимларнинг маошини музлатиб туриш ҳам кутиляпти.

Бундан ташқари, The New York Times Co 1993 йили 1,1 миллиард долларга харид қилган The Worcester Telegram and Gazette нашрини ҳам сотишни режалаштирмоқда. Корпорация, шунингдек, Манхеттендаги штаб квартирасининг бир қисмини гаровга қўйиш эвазига мексикалик миллиардер Карлос Слимдан 250 миллион доллар қарз олишни мўлжаллаяпти.

The New York Times Co вакилининг таъкидлашича, иқтисодий қийинчиликлар туфайли корпорация раҳбарияти шундай қарорга келган.

2009 йилнинг февраль ойи бошига келиб, Японияниг Panasonic корпорацияси фабрикаларини ёпа бошлади. Ҳисоб-китобларга қараганда, йил давомида корпорация ишчилари сони 15 минг нафарга қисқаради. Яна бир япон корпорацияси Pioneer эса, 10 минг нафар ходимни ишдан бўшатишни режалаштиряпти.

Йил бошида Халқаро меҳнат ташкилоти ўз прогнозларини эълон қилган эди. Унда айтилишича, глобал иқтисодий инқироз туфайли жорий йилда Осиёда 23 миллион нафар, Европада 3,5 миллион нафар киши ишсиз қолади. Биргина Буюк Британияда қўшимча равишда 800 минг ишсиз рўйхатга олиниши мумкин. Россиянинг энг йирик компанияларидан бири “Газпром”да йил бошидан буён маҳсулот ишлаб чиқариш 13 фоизга қисқарди. 2008 йили жаҳон авиасаноати 8 миллиард доллар зарар кўрди. Жаҳон автомобиль бозоридаги аҳвол янаям ачинарли. Дунёдаги энг йирик автомобиль ишлаб чиқарадиган давлатлар АҚШ, Япония, Германиядаги заводларда деярли ҳар куни юзлаб ходимлар ишсиз қоляпти. Ҳисоб-китобларга қараганда, жорий йилда АҚШ бюджетидаги дефицит бир триллион доллардан кўпроқни ташкил этади. Бу ўтган йилдагига қараганда тўрт баравар кўпдир. Бундай далил ва рақамлар ҳар қандай кишини ўйлантириб қўйиши табиий.

Ўтган ойда матбуотда АҚШдаги учта — Жоржиядаги Southern Community bank, Шимолий Королинадаги Georgia and Cooperative Bank ва Канзасдаги First National Bank банклари ёпилгани ҳақидаги хабар берилган эди. Шу тариқа, бу мамлакатда жорий йилда фаолиятини тўхтатган банклар сони 40 тага етди. 2008 йили бундай банклар сони 25 тани ташкил этганди.

Бу банкларнинг ёпилиши Федерал суғурта депозит корпорацияси — (FDIC)га 363 миллион доллар зарар етказади. Таъкидлаш жоизки, FDICнинг суғурта маблағлари иқтисодий инқироз туфайли кескин камайиб кетди. Масалан, 2007 йилнинг охирида бу маблағлар 52,4 миллиард долларни ташкил этган бўлса, бугунга келиб 13 миллиард долларга тушиб қолди. Иқтисодчиларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, 2013 йилга бориб банкларнинг ёпилишидан FDIC кўрадиган зарар 70 миллиард долларга етади.

Булар бари ўтган йилнинг ёзида бошланган иқтисодий инқироз тобора кенг қулоч ёйиб бораётганидан далолат беради. Таҳлилчилар жорий йилнинг ўрталарига келиб вазият бироз енгиллашишини башорат қилишганди, аммо ҳозирча кўплаб давлатларда бунинг акси бўлиб турибди. Мутахассисларнинг таъкидлашича, ҳар бир мамлакат ўзича инқироздан чиқишга уринмоқда. Натижада иқтисодий бўҳрон тобора кенгайиб боряпти. Корхоналарнинг тўхтаб қолиши, иш ўринларининг ёпилиши ёки камайиши туфайли ишсизлар сонининг ортаётгани бугун кўплаб давлатларда кузатилмоқда. Маълумотларга қараганда, жорий йилнинг январь ойида бир кунда дунё бўйича 85 мингтагача ишчи ўз иш жойини йўқотган.

Шу ўринда «Интерфакс» агентлиги мухбири яқинда тарқатган хабарлардан бирини диққатингизга ҳавола этамиз. Унда айтилишича, дунёдаги кўплаб мамлакатларда ички ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш камайиб бормоқда. Мисол учун сўнгги олти ойда Болтиқ бўйи мамлакатлари ва Россияда бу кўрсаткич 10 фоиздан кўпроқ, АҚШда эса 2,5 фоиз, Японияда 8,4 фоиз, Германияда 6,9 фоиз, Буюк Британияда 4,9 фоиз камайди. Хитойда эса 7,1 фоизга ўсган. Мухбир шу ўринда Ўзбекистонда ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқариш жорий йилнинг ярим йилида 8,2 фоиз ўсганини ва бу кўрсаткич бўйича мамлакатимиз дунёда етакчи ўринда эканини ҳам қайд этади. «Интерфакс», шунингдек, Халқаро валюта фонди фармойиш берувчи директори Доминик Стросс-Каннинг «Ўзбекистон инқироздан чиқиш йўлида иқтисодий бўҳронга қарши энг самарали кураш олиб бораётган мамлакатдир», деган фикрларини ҳам келтириб ўтади.

Ҳақиқатан ҳам, юртимизда жаҳонда ҳукм сураётган инқирознинг олдини олиш борасида жуда катта ишлар амалга оширилмоқда. Шунинг учун ҳам, инқироз силсилалари сезилмаяпти. Ўтган ҳафта матбуотда эълон қилинган ЎзА хабарида айтилишича, дунёдаги нуфузли банклар ўтган йили ёки инқироз ёқасида турган бир пайтда, бизнинг банкларимизнинг барқарорлик даражаси ошиб боряпти. Бунга ўз-ўзидан эришилгани йўқ, албатта. 2000 йилдан бошлаб Юртбошимиз раҳбарлигида банкларимизни барқарорлигини янада мустаҳкамлаш, капиталлашув даражасини оширишга алоҳида эътибор бериб келинмоқда. Натижада фақат ўтган йили республика тижорат банклари жами капиталининг ўтган йилга нисбатан бир ярим баробарга ошди. 2000 йилдан бошлаб 8 та етакчи тижорат банки «Фитч Рейтингс», «Мудис» ва «Стандарт энд Пурс» каби етакчи рейтинг компанияларининг «барқарор» рейтинг баҳосини олди. Бундан чиқадики, юртимизда мамлакатимиз тараққиётини таъминлашга қаратилган тўғри ва оқилона иқтисодий сиёсат олиб бориляпти. Бу эса, халқимиз турмуш даражасининг янаям яхшиланишига ва фаровонлиги ошишига хизмат қилмоқда.

Б.УММАТОВ

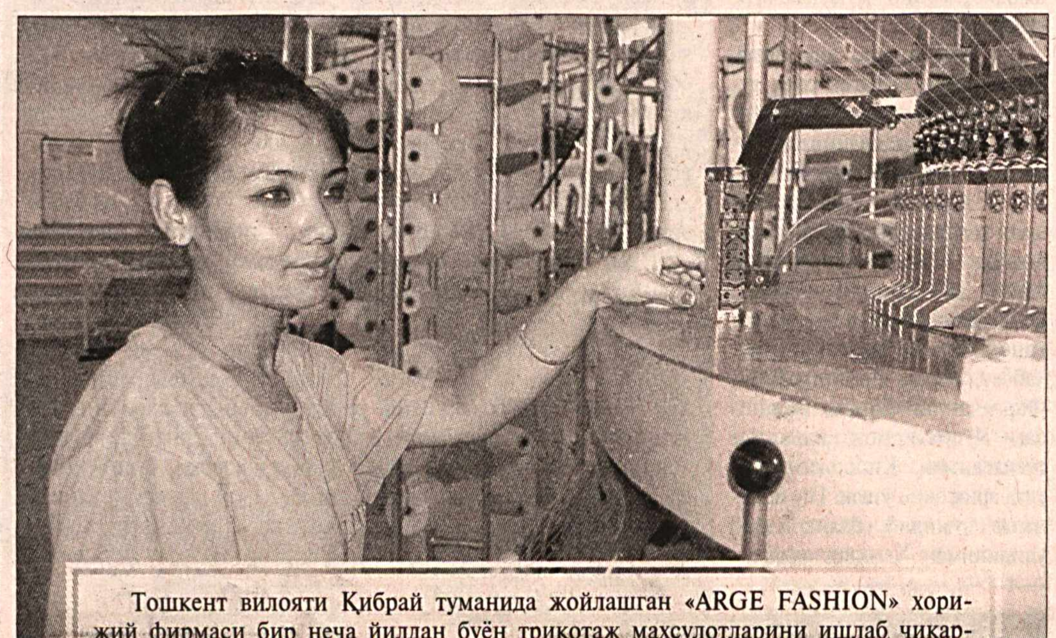

Тошкент вилояти Қибрай туманида жойлашган «ARGE FASHION» хорижий фирмаси бир неча йилдан буён трикотаж маҳсулотларини ишлаб чиқармоқда. Корхона хориждан келтирилган замонавий ускуналар билан жиҳозлангани боис йилдан йилга ишлаб чиқариш ҳажми ортиб боряпти. Қувонарлиси, маҳсулотларнинг 80 фоизи Германия, Россия, Туркия каби чет мамлакатларга экспорт қилинмоқда. Айни пайтда мазкур фирмада тумандаги 300 нафарга яқин маҳаллий ёшлар иш билан таъминланган. Бу оилавий бюджетнинг янада яхшиланишига, қолаверса, аҳоли бандлигини ҳамда турмуш фаровонлигини оширишга хизмат қилаётир.

Носир ҲАЙДАРОВ олган сурат.

Бандлик муаммоси ечими

«УМИД»дан УМИД КАТТА

Бухоро туманидаги «Работиқалмоқ» қишлоғида «Умид» номли оилалари ижтимоий ҳимоялаш маркази ишга тушди.

— Илгари мазкур бино ярокиз аҳволда эди, — дейди марказ раҳбари Сайёра Жабборова. — Маҳалла фаоллари ҳамда тадбиркорлар ҳомийлигида қайта таъмирланиб, замонавий дастгоҳлар билан жиҳозланган даргоҳда моҳир чеварлар тикувчилик фаолияти билан шуғулланиш имкониятига эга бўлишди.

Эътиборлиси, ҳудудда 30 нафарга яқин хотин-қиз иш билан таъминланди. Шулардан 14 нафари тумандаги «Работиқозитекс» корхонаси касаначиларидир.

— «Уста-шогирд» анъанаси асосида, ёш қизларга тикувчилик сирларини ўргатяпмиз, — дейди чевар М.Ражабова. — Бунинг учун марказ томонидан иш ҳақи, шогирдларга стипендия берилаётгани оилаларнинг иқтисодий аҳволи яхшиланишига хизмат қилаётир. Бундан ташқари, марказда сартарошхона ва зардўзлик тўгаракларида 20 нафар қиз-жувон ҳунарли бўлиб, шу ернинг ўзида иш фаолиятини давом эттиришмоқда.

Келгусида аҳоли бандлигини янада ошириш мақсадида марказда компьютер саводхонлиги, қандолатчилик маҳсулотларини тайёрлаш каби ўқув-курсларини ташкил этиш режалаштирилган.

Акбар РУСТАМОВ,
«Mahalla» мухбири.

Дунёдан дараклар

Саҳро ўртасидаги девор

БМТ томонидан эълон қилинган маърузада таъкидланишича, яқин йиллар ичида Ер юзи аҳолисининг учдан бир қисми, яъни икки миллиард киши саҳро ва чўлларнинг кенгайишидан зиён кўраркан.

Шунинг учун Африкадаги энг катта саҳро — Сахаранинг шимолдан жанубга кенгайиб боришининг олдини олиш мақсадида Оксфордда ўтган TED Global конференцияси қатнашчилари чўл бўйлаб 6000 километрли девор қуриш ташаббуси билан чиқишди. Лойиҳа муаллифларидан бири, архитектор Магнут Ларсон девор тиклашда қумни ишлатиш бўйича янги технологияни ҳам таклиф этди. Бу технология бўйича махсус бактерия ёрдамида қум цементга айлантирилади ва девор қуришда ишлатилади. Шу йўл билан, баланд девор қуриш ва чўлнинг кенгайишини тўхтатиш мумкин, дейишмоқда мутахассислар.

Ушбу янги технология билан хитойлик мутахассислар ҳам қизиқиб қолишди. Улар Гоби чўли атрофини девор билан ўрашмоқчи.

Жарима ундирмоқчи

Канада ҳукумати АҚШнинг US Steel компаниясини судга берди. Гап шундаки, компания шу йилнинг март ойида Канаданинг Онтарио музофотидаги иккита пўлат ишлаб чиқариш заводини вақтинча ёпган эди.

Лекин шу кунгача корхоналарда иш бошлангани йўқ. Оқибатда 1,5 минг ишчи ишсиз қолди. Канада саноат вазири Тони Клементнинг таъкидлашича, судга берилган даъво аризасида ҳар бир тўхтаб турган кун учун 10 минг Канада доллари (9 минг АҚШ долларига яқин) талаб қилинган.

US Steel компанияси раҳбарларининг қайд этишича, заводларнинг ёпилишида уларнинг айби йўқ. Жаҳон иқтисодий инқирози туфайли пўлатга бўлган талаб камайиб, баҳоси тушиб кетди. Шунинг учун улар заводларни вақтинча тўхтатишга мажбур бўлишган. Барча можароли масалаларни улар тинч йўл билан муҳокама қилишга тайёр. Аммо Канада ҳукумати суд орқали жарима ундирмоқчи.

Моцартнинг янги асари топилди

Вольфганг Амодей Моцарт ижоди тадқиқотчилари композиторнинг янги асари топилганини маълум қилишди. Бу асар фортепьяно учун ёзилган пьесадир.

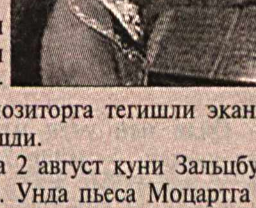

Композитор туғилиб ўсган Зальцбург шаҳрида жойлашган Моцарт халқаро фонди мутахассислари ҳам қўлёзма буюк композиторга тегишли эканлигига шубҳа йўқлигини таъкидлашди.

Ушбу муҳим топилма асосида 2 август куни Зальцбургда махсус концерт уюштирилади. Унда пьеса Моцартга тегишли мусиқа асбобида ижро этилади.

Эслатиб ўтамиз, машҳур композитор 35 йиллик умри давомида 600 дан кўпроқ асар яратган. У беш ёшидан бошлаб, мустақил равишда опера, камер мусиқаси ва симфониялар ёза бошлаган. Унинг шу пайтгача номаълум бўлган яна бир асари 2007 йили Франциянинг Нант шаҳридаги кутубхонадан топилган эди.

Вертолётда қочишди

Бельгиянинг Брюгге шаҳридаги қамоқхонадан уч нафар жиноятчи қочиб кетди.

France-Presse хабарида айтилишича, жиноятчиларнинг озодликда юрган шериги шаҳар яқинида кичикроқ вертолётни гаровга олган ва учувчидан вертолётни қамоқхона томон ҳайдашни талаб қилган. Кейин вертолёт қамоқхона ҳовлисига келиб, учта жиноятчини олиб кетган. Улар шаҳардан 20 километр нарида вертолётдан тушиб, машинада номаълум томонга ғойиб бўлишган.

Полиция ҳозирча уларнинг қаердалиги ҳақида ҳеч қандай маълумотга эга эмас. Айни пайтда ҳуқуқ-тартибот органлари ходимларини вертолёт қамоқхонага келиб, ҳовлига қўнган пайтда қўриқчилар қаерда эди, деган савол қизиқтиряпти.

Интернет хабарлари асосида Б.БОБОЁРОВ тайёрлади.

Иш билганга балли

БУНЁДКОРЛИКДА ЕТАКЧИ

Республикамиздаги йирик саноат марказларидан бири ҳисобланган Навоий вилояти бугунги кунда улкан қурилиш майдонига айланган. Вилоятдаги «Инвестстрой Навоий» қурилиш компанияси бунёдкорлик ишларининг олдинги сафида бормоқда.

Навоий шаҳар ҳокимининг қарорига асосан ташкил этилган бу компания ўз таркибига 9 та хусусий корхонани бирлаштирган. «Навоийсервисмонтаж», «Қурилиштаъмирлаштрест», «Эврика Леалн», «Темур Малик», «Қуйимозор», «Вагус» масъулияти чекланган жамиятлари, «Моҳинурмебель», «Ором-севинч» хусусий корхоналари фақат қурилиш-монтаж ишларини бажариш билан чекланмай, хомашё ҳам ишлаб чиқаришмоқда. Мазкур корхоналар таркибида ғишт заводи, темир-бетон қуйиш, пардозлаш материаллари ишлаб чиқариш цехлари фаолият юритмоқда. Шунингдек, мебелсозликка ҳам катта эътибор қаратилаётир.

Замонавий техникасиз қурилиш ишларида кўнгилдагидек натижага эришиш қийинлигини компания раиси Фахриддин Хирочев яхши тушунади. Шу боис, қурилиш сифати ва самарадорлигини оширишда МАЗ, КаМАЗ, экскаватор, автокран, трактор, бетон қорувчи жами 66 та техника ишлаб турибди.

Кейинги йилларда компания нафақат вилоятда, балки Республикамизнинг турли ҳудудларида қурилиш ишларини бажаряпти. Масалан, компания таркибидаги «Темур Малик» масъулияти чекланган жамият қурган бинолар аллақачон элга манзур бўлган. Шу сабабли, жамоа тендерларда ғолибликни қўлдан бой бермай келаётир. Эътиборлиси, мазкур жамият Қизилқумни сув билан таъминлаш иншоотини бунёд этишдан тортиб, Конимех, Қизилтепа, Навбаҳор, Нурота туманлари ҳамда Навоий, Зарафшон шаҳарларида мактаб, лицей ва коллежлар, спорт комплекслари бунёд этишда жонбозлик кўрсатмоқда.

Корхоналарда ўнга яқин турда темир-бетон қурилиш маҳсулотлари ишлаб чиқарилаётгани иш самарадорлигини ошираётир. Жумладан, 2007 йилда 4,7 миллиард сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилган бўлса, эндиликда бу рақам икки-уч баробарга ортди. Шунингдек, компания қурувчилари ёш оилаларни уй-жой билан таъминлаш мақсадида юртимизда бошланган хайрли ҳаракатни давом эттириб, Навоий шаҳри 17-мавзесида 48 та хонадонга мўлжалланган кўпқаватли турар жой биносини қуриб битказишди.

Компания таркибидаги корхоналар ҳам турли вилоятларда ўтказилаётган тендерларда ғолибликни қўлга киритмоқда. Масалан, Тошкент шаҳри Мирobод туманидаги 540 ўринли академик лицей, Чилонзордаги Олимпиа захиралари коллежи, Сирғали туманидаги саноат коллежи ва Қарши шаҳридаги сержантлар мактаби спорт иншоотининг қад ростлашида ҳам навоийлик бунёдкорларнинг хизмати катта.

Қурувчиларнинг самарали меҳнат қилишлари учун яратилган қулай шарт-шароит муваффақиятларга омил бўлмоқда. Жумладан, малакали тиббий хизмат кўрсатиш мақсадида «Вагус» даволаш марказининг ишга туширилгани ва қурувчиларга кундузги стационар шароитида даволаниш имконияти яратилгани иш унумдорлигига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Шифокорлар зарур ҳолатларда қурилиш майдонида ҳам кўчма диагностика аппаратлари ёрдамида тиббий текширишларни ташкил этишяпти.

Шаҳар чиройига чирой қўшаётган биноларни барпо этиб, қишлоқ ва маҳаллаларимизнинг янада обод бўлишига муносиб ҳиссасини қўшаётган «Инвестстрой Навоий» қурувчилари айни кунларда вилоят Матбуотчилар уйини фойдаланишга топширишга чоғланаётир.

Маруса АТОҚУЛОВА,
«Mahalla» мухбири.

Эй, сиз одамлар, эсиз одамлар...

ОҒУНИНГ ОҒИР ИЗТИРОБИ

Тирикчиликнинг айби йўқ, дейишади. Зеро, оиласини, фарзандларини моддий жиҳатдан таъминлаш учун бошқаларнинг юмушини бажариб, шунинг ортидан манфаатдор бўлиш, ҳақиқатан ҳам, айб саналмайди.

Муҳими, даромаднинг меҳнат ортидан топилиши, ҳалол бўлишидир. Бироқ орамизда шундай кимсалар ҳам учраб турадики, улар тирикчиликнинг айби йўқ экан, дея ҳаром-ҳариш ишларга ҳам қўл уришади. Қилмиши бошқаларга зарар етказишини билса-да, қинғир йўлдан қайтмайди. Оқибатда...

Деҳқонобод туманидаги Тоғайтемир қишлоғида яшовчи Карим Эшбоев муқаддам оғуфурушлик оқибатида 7 йил муддатга озодликдан маҳрум этилган эди. Жазони ўтаб чиқдию, лекин бундан тўғри хулоса чиқармади. Чунки ноПок йўл билан бўлса-да, бойиб кетиш умиди унинг миясини ҳали тарк этмаган эди. Шу сабабли, К.Эшбоев ўзи сингари қамалиб, қилмишидан пушаймон бўлмаган Салом Хонимов, Султонали Худойқулов, Жасур Холбоев, Сирожиддин Каримовлар билан хуфиёна тил бириктириб, яна гиёҳванд моддалар савдосига киришди. Аввал улар Тожикистон Республикасидан героин гиёҳвандлик моддасини контрабанда йўли билан олиб келиб сотмоқчи бўлишди.

Бунинг учун жиноий гуруҳнинг ишончли вакили бўлиши керак эди. Ишончли вакил топиш масаласини гуруҳ аъзоларидан бири К.Расулов ўз зиммасига олди. У Тожикистоннинг Регар туманида яшовчи холаси Майрам Мирзаеванинг қўйнини пуч ёнғоққа тўлдирди. Уни 1 килограмм героинни чегарадан Сурхондарё вилоятининг Узун туманига олиб ўтишга ундади. «Хизмати» учун 2200 АҚШ доллари билан «тақдирланиши»ни билгач, М.Мирзаева жиянининг таклифига рози бўлди. У заҳри қотилни яширин йўллар орқали ватанимиз ҳудудига олиб ўтиб, К.Расулов ҳамда С.Худойқуловга 6000 минг «кўкига» пуллади.

Шундан сўнг, С.Худойқулов ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари сезиб қолишдан чўчиб, гиёҳванд моддаларни «Дамас» автомашинасининг ичига яширди. Кўнгли хотиржам бўлгач, К.Расулов билан бирга Шеробод тумани томон йўл олди. Гуруҳ раҳбари С.Хонимов «қўлга тушмас гуруҳ аъзолари»ни хурсандчилик билан кутиб олди ва уларга хизматлари учун келишилган 10 миллион сўмни берди. Сўнг Деҳқонобод туманидаги Тоғайтемир қишлоғига келиб, К.Эшбоев, С.Каримов ҳамда Э.Боймуродовларга «мол»нинг бир қисмини пуллади.

Карим бу қилмишининг миси чиқса, бошига не кулфатлар келишини яхши биларди. Шунинг учун героинни тезроқ «гумдон қилиш» мақсадида тун қоронғусида ўзининг «ВАЗ-2107» русумли автомашинаси билан Ғузор туманидаги Қоракамар қишлоғига йўл олди. У қишлоқдаги «Қоракамар» чойхонасида куёви Жасур Холбоев ва унинг укаси Азамат билан учрашиши лозим эди. Бироқ К.Эшбоевнинг режаси амалга ошмади. Оғуни 14 миллион сўмга пуллаётганда вилоят ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари томонидан қўлга олинди. Гуруҳ аъзоси Азамат Холбоев гиёҳванд моддасининг бир қисмини олиб қочиб, воқеа жойидан яширинишга уринди. Аммо тезкор қидирув натижасида заҳри қотил топилди. Бундан ташқари, жиноят юзасидан текширув олиб борилаётган бир пайтда ҳеч қандай рухсатсиз сақлаб келинаётган ўқотар қуроллар аниқланди.

Жиноят жазосиз қолмайди, албатта. Гуруҳ аъзоларига тегишли жазо тайинланди. Жиноят қуроли бўлган автомашиналар, ноқонуний сақланган ўқотар қуролар давлат фойдасига мусодара қилинди.

Фақат бир нарса кишини ўйга толдиради. Гуруҳ аъзоларининг бири Жасур Холбоев адвокат сифатида фаолият юритган, жиноятчиларга тасодифан қўшилиб қолган ҳам эмас. Бу йўл яхши оқибатга олиб бормаслигини у биларди. Аммо касбига, хизмат бурчига хиёнат қилди.

Ачинарлиси, тоғни урса, талқон қиладиган бу «шоввозлар» ҳалол меҳнатдан қочиб, ўз нафсларига қул бўлишди.

Маҳмуд ЎЗБЕКОВ,
Нишон тумани прокурорининг ёрдамчиси.
Қ.ЭГАМБЕРДИЕВ,
«Mahalla» мухбири.

Жараён

Синовга тайёрмисиз, абитуриент?

< [1]

Мамлакатимизда комил инсонни вояга етказиш борасида олиб борилаётган изчил ислоҳотлар туфайли ўқиб илм олиш, касб-ҳунар эгаллаш бугунги йигит-қизларнинг эзгу мақсадига айланган. Мустақил ҳаёт остонасига қадам қўяётган ўн минглаб йигит-қиз ана шундай эзгу мақсадлар билан ўзлари танлаган мутахассисликлар бўйича имтиҳон топшириш арафасида туришибди. Президентимизнинг 2009 йил 4 июндаги «2009-2010 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига қабул тўғрисида»ги Қарорига мувофиқ, янги ўқув йилида институт ва университетларда бакалавриатурага 57420 нафар талаба қабул қилинади. Шундан 19755 нафари давлат гранти, 37550 нафари тўлов-контракт асосида таълим олади. Махсус сиртқи бўлимларга 115 нафар йигит-қизни, шунингдек, магистратурага 5647 нафар талабани қабул қилиш режалаштирилган бўлиб, улардан 1559 нафари давлат гранти, 4088 нафари эса тўлов-контракт асосида таҳсил олади.

— Жорий йил абитуриентлардан ҳужжат қабул қилиш жараёни 20 июль соат 24:00 га қадар давом этди, — дейди Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ахборот хизмати раҳбари Марат Зокиров. — Республикамиз бўйича 337115 нафар абитуриент олий ўқув юртларига ҳужжат топширгани тест жараёнида рақобат кучайишини кўрсатмоқда. Ўтган йилги танлов бир ўринга 5,5 нафарни ташкил этган бўлса, жорий йилда бу кўрсаткич 5,9 тага етди. Олий ўқув юртлари орасида абитуриентлар энг кўп ҳужжат топширган даргоҳ Қарши Давлат университети бўлиб, бир ўринга 10,8 нафар абитуриент тўғри келмоқда. Бошқа бир қатор университетларда ҳам бу кўрсаткичнинг ўсганини кузатиш мумкин. Бу абитуриентлардан жиддий тайёргарликни талаб қилади ва ҳақиқий билим эгаларини саралаб олиш имконини беради. Таълим йўналишларида муҳим саналган фанлар асосида уч блокдан иборат тестлар жамланмаси Давлат Тест маркази томонидан тайёрланиб, имтиҳон ҳар доимгидек қатъий тартибда ўтказилади. Айрим олий ўқув юртларида ўтган ижодий имтиҳонлар Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг буйруғи билан махсус комиссиялар иштирокида ҳаққоний тарзда якунланди.

Абитуриентларга бериладиган имтиёзлар кўпчиликни қизиқтириши табиий. Жорий йилда ҳам Республика ва халқаро фан олимпиадалари совриндорлари, олий таълим муассасаларига кириш ҳуқуқини берувчи турли кўрик-танлов ва мусобақалар ғолибларини ўқишга қабул қилишдаги имтиёзлар сақланган. Ҳарбий хизматни намунали ўтаб қайтган, махсус тавсияномага эга бўлганларга энг юқори баллнинг 25 фоизи (56,7 балл) миқдорида имтиёз берилади.

Айрим олий ўқув юртларида қабул жараёнининг якунлари, абитуриентларга яратилган шарт-шароитлар билан қизиқдик.

— Академиямизда бешта йўналиш, яъни даволаш иши, тиббий профилактика, стоматология, тиббий педогогика, олий маълумотли ҳамширалик иши бўйича мутахассислар тайёрланади, — дейди Тошкент Тиббиёт Академияси қабул комиссияси масъул котиби Турдиқул Бобомуродов. — Бу йил 5530 нафар абитуриент ҳужжат топширган бўлса, улардан 660 нафарини талабаликка қабул қилиш режалаштирилган. Албатта, ҳар бир абитуриент талаба бўлишни хоҳлайди. Уларнинг ишонувчанлигидан фойдаланиб қолишга уриниб кўрадиган кимсалар ҳам йўқ эмас. Бундай кимсаларнинг пуч ваъдалар бераётгани, абитуриентларни аро йўлда овора қилиши кишини ташвишлантиради. Бу каби қаллобликлар ўқишга кирмоқчи бўлган ёшларни чалғитибгина қолмай, уларда адолат мезонлари асосида ўтказиладиган тест жараёнларига ишончсизлик уйғотиши ҳам мумкин. Товламачи, фирибгарлар тузоғига тушиб қолмаслиги учун ота-оналар ва абитуриентлар ўртасида тушунтириш ишларини олиб боряпмиз, огоҳлантириш хатларини тарқатяпмиз. Зеро, олий ўқув юртларига киришнинг асосий мезони чуқур билимдир.

Замонавий технологиялар жадал ривожланаётган, янгилик ва ахборотга кун сайин эҳтиёж ортаётган айни дамда ёшларнинг ахборот технологиялари соҳасига бўлган қизиқиши ортиши шубҳасиз. Шу боис, Тошкент ахборот технологиялари университети қабул комиссияси масъул котиби Шуҳрат Жабборов билан бу йилги қабул жараёнининг якуни тўғрисида суҳбатлашдик.

— Абитуриентларга қулайлик яратиш, тест жараёнларини намунали ташкил этиш учун барча шароит, жумладан, суратга олиш хонаси, назорат камераси, нусха кўчириш аппарати мавжуд, — дейди Ш.Жабборов. — Бу йил университетимизда янги факультет очилди. Президентимизнинг телевидение соҳасини ривожлантириш тўғрисидаги махсус фармони ижросини таъминлаш мақсадида ташкил этилган Телевидение технологиялари факультетида кинотелеоператор, махсус ёритиш технологиялари, аудио-видео технология, компьютер графикаси ва овоз ёзиш технологиялари йўналишлари бўйича мутахассислар тайёрланади.

Пухта билим олиш ёки бирор касб-ҳунарни эгаллашга интилаётган фарзандларимиз истиқболи эртанги кунимиз фаровонлигини белгилайди. Чунки бугунги навниҳоллар келажакда етук мутахассислар бўлиб етишади. Қалбидаги эзгу умидлари осмон қадар юксак ёшларимизга катта синовда фақат омад ёр бўлишини тилаймиз.

Юлдуз ҲОЖИЕВА,
«Mahalla» мухбири.

"Mahalla" меҳмони

Иқбол МИРЗО:

Шеърият ўзига хос қасамёддир

Ўзбекистон халқ шоири Иқбол Мирзонинг шеърлари халқчиллиги, самимийлиги, ташбеҳларининг ўзига хослиги билан ажралиб туради. Шу боис, уларни ўқиганда онгу шууримиз тиниқлашади, кўнглимиз равшан тортади. Дардкашлик, шоир таъсирчан сўзи, адолатли фикри билан халқ орасида эътибор топади. Эл ардоғидаги ижодкор ўз суҳбатини Ватанга муҳаббат, истиқлол қадри ҳақидаги фикрлари билан бошлади:

— Энг улуғ, энг азиз байрамимиз арафасида турибмиз. Бу байрамни мен ҳар йили ўзгача бир меҳр билан кутаман. Чунки истиқлол туфайли халқимизнинг асрий орзулари амалга ошди. Ўзбекистон мустақил бўлди. Бу нафақат шу заминда яшаётган халқ, балки ер юзининг турли нуқталарида истиқомат қилаётган миллатдошларимиз учун ҳам жуда улуғ воқеадир. Халқимиз бир асрдан кўпроқ вақт истибдод зулмини чекди. Шунинг учун ҳам истиқлол қадрини яхши тушунади. Уни кўз қорачиғидек асраш учун жонини фидо қилишга ҳам тайёр. Демократия манбаи, бугунги ёшларимизни ҳам Ватанга муҳаббат, юртга садоқат руҳида тарбиялаш биз ижодкорларнинг муқаддас бурчимиздир.

— Иқбол ака, ҳар биримиз ёшимиз улғайган сари туғилиб ўсган маконимизни, қишлоғимизни, маҳалламизни соғинамиз. Шундай эмасми?

— Албатта. Одам киндик қони томган тупроқни соғиниб яшайди. Болалиги ўтган кўчаларни, дўстларини, маҳалладошларини соғинади. Бу соғинчни биз Ватанга бўлган муҳаббат, десак янглишмаймиз. Фарғонанинг Боғдод туманидаги Кўштегирмон қишлоғида туғилганман. Қишлоғимиздан учта ариқ оқиб ўтади. Шу ариқлар бўйида чўмилиб, балиқ овлаб улғайганман. Ҳамқишлоқларим деҳқончилик, дурадгорлик, темирчилик ва асосан чорва билан машғул. "Кўштегирмон" номи "Бобурнома"да учрайди. Бундан мен ғурурланаман... Ўқитувчилар оиласида вояга етганим боис, оиламизда кутубхона бор эди, адабиётга алоҳида эътибор қаратилар эди. Эсимда, бешинчи синфда ўқиётганимда Сергей Есениннинг "Замин дарғаси" китобини ёд олганим учун дадам мукофот тариқасида мени Қўқон шаҳрига олиб борганди. Ўша вақтдаги ваҳимали ҳикоялар таъсиридами, ҳарқалай, Хон Ўрдаси менга жуда совуқ ва омонат туюлган эди. Кейин Мавлоно Муқимий уй музейига кириб, тасодифан Чархий домла билан учрашганимиз, у кишининг баъзи сўзлари, жумладан, "шеър нондай табаррук", деганларини аниқ-тиниқ эслайман. Мен илк бор умрим шоир билан юзма-юз келгандим. Ҳаяжоним зўрлигидан дудуқланиб, гапиролмай қолганим, дадамнинг хижолат бўлиб кулгани, кейин эркалатиб, сиз ҳам шоир бўласиз, деб пешонамдан ўпгани, кафтининг ҳарорати ҳамон ёдимда.

Одам қаерда бўлмасин, кўнгил муҳитини ўзи яратади. Ҳозир Мирзобод туманидаги Фарғона йўли кўчасида яшайман. Меҳр-оқибат, кўнгилчилик бўлса, ер бўлса ҳам кўнгилдагидек. Умуман, ўзбекнинг маҳалласи на "проспект" ва на "квартал" қолипларига тўғри келади. Маҳалла деганда меҳр-оқибат, эзгулик ва тарбия ўчоғини кўз олдимга келтираман. Икки ўғлимнинг одобини мақташганида, бунда кўпроқ маҳалла-кўйнинг ҳиссаси бор, деб ўйлайман. Ўғилларимни қишлоққа олиб борсам, улар учун байрам бўлиб кетади. Фарзандларим ҳам қишлоғимизни мен каби соғинишади.

— Бугун мамлакатимизда маънавиятга, адабиётга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу эътибор, бир ижодкор сифатида сизни ҳам янги ижодий парвозларга илҳомлантираётган бўлса керак?

— Мамлакатимиз мустақилликнинг дастлабки йилларидаёқ шоир ва ёзувчиларга катта эътибор қаратилди. Улар эҳтиёжларини, ижодий меҳнатларини улуғланиб, мукофотлар билан тақдирланди. Мустақилликнинг дастлабки йили ҳазрат Алишер Навоий номи билан аталган, у зотга улкан ёдгорлик — ҳайкал ўрнатилганида ҳам Юртбошимизнинг маънавият ва маърифатга эътиборини кўришимиз мумкин.

Президентимизнинг катта минбардан туриб шоир Муҳаммад Юсуф шеърларини ибрат сифатида келтиришлари ҳам шоир, ёзувчилар ижодидан, ҳаётидан ҳамиша хабардорлиги, ғамхўрлик ифодасидир. Юртбошимиз "элт этган истеъдодга муносиб баҳо берилмаса, уни ижодий ишдан совутиб, қобилиятини сўндириб қўйиш ҳеч гап эмас"лигини алоҳида таъкидлайдилар. Асл ижтимоий шароитлар, зарурият ва ҳаётдан келиб чиққан ижодкорлар ҳақидаги фикр-мулоҳазалар мамлакатимиз келажаги ҳақидаги ўйлар билан уйғундир. Яқинда матбуотимизда эълон қилинган мамлакатимиз Президентининг ёзувчи, шоирларга мурожаати бундан кейинги вазифаларимизни белгилаб берди. Бундай эътибор нафақат мени, балки барча ижодкорларни рағбатлантиради, албатта.

— Иқбол ака, Сиз 38 ёшингизда Ўзбекистон халқ шоири деган юксак унвонга сазовор бўлгансиз...

— Раҳмат. Ўша ҳаяжонли кунларда кўнглимга яқин дўстим, устозлар: "Шўро даврида бу унвонни олиш учун эллик ёки олтмиш ёшга тўлиш шарт эди. Бу тарихий воқеа бўлди", деган эдилар. Мен уларга жавобан: "Ўзбек халқи ҳеч қачон истеъдодга муҳтож бўлиб қолмаган. Ўша шўро даврида, яқин тарихимизда ҳам ҳар қандай унвонга муносиб ижодкорлар кўп эди, яъни унвон оладиган муносиб ёшлар ҳам бор эди. Мукофот берадиган тарихи кенг, мард бўлмаган", дедим.

Собиқ иттифоқ даврида истеъдодларнинг қисмати ҳалок қиладиган даражада кечган. Шу ўринда Қодирий, Чўлпон, Усмон Носирларни эслаш кифоя. Миллатнинг гули бўлган кўплаб улкан истеъдод эгалари шўро даврининг қатағон сиёсати қурбони бўлдилар. Уларни миллат хотирасидан ўчириб ташлашга уриндилар. Эҳтимол, одамларни қўрқув йўли билан юлдузларга қарашдан тийиш мумкиндир. Лекин юлдузларни бутунлай беркитиб бўлмайди. Мозийдаги ана шундай хатти-ҳаракатлар бугун ўтмишга айланди.

Инсон ҳамма нарсага тез кўникади. Шахсан Президентимиз ташаббуси билан миллат қаҳрамонларига нисбатан тарихий адолатнинг тикланганини бугун оддий воқеадек туюлади гўё. Аслида бунинг нечоғли улкан воқеа эканини вақт ўтган сари англайверамиз.

— Ватан ва миллат мавзулари шоирдан маҳоратдан ташқари, катта масъулиятни ҳам талаб этса керак?

— Муқаддас тушунчалар ҳақида ижодкор катта тайёргарлик ва масъулият билан ёзади. Қаламга олаётган мавзунинг моҳиятини билмасдан ёзсангиз, ўқувчига етиб бормайди. Ватан ҳақида ёзиш учун шунга муносиб бўлиш керак. "Ватан, фидойинг бўламан", делишими, билишими шарт. Балки, ўлдим-куйдим шеърлардан тарихи дил унчалик жавобгарлик ҳақсизо эмас, лекин жиддий мавзулар самимий мардликни талаб қилади. Шу маънода, шеърият ўзига хос қасамёддир.

— Режаларингиз ҳақида ҳам тўхталсангиз.

— Менга унвон берилаётганда "Бу олий эътибор энди ёзадиган асарларим учун берилди, деб ҳисоблайман", дегандим. Бир умрлик режам — шу бурчни адо этиш: яхши асарлар ёзиш, зиммамдаги вазифани сидқидилдан бажариш.

Дилбар МАҲМУДОВА
суҳбатлашди.

Ўзбекистон тасвирий санъат галереясида рассом Бобур Исмоиловнинг "Чодир хаёл" номли кўргазмаси бўлиб ўтди. Унда рассомнинг 50 га яқин асари намойиш этилди. Асарларда миллий қадриятларимизни замонавий руҳда акс эттирилиши томошабинлар қалбида илиқ таассурот уйғотди.

Носир ҲАЙДАРОВ олган сурат.

Маҳалламиз тарихи

ЧАРМГАР — ҚАДИМИЙ ГЎША

Қарши нафақат мамлакатимиз, балки Марказий Осиёдаги энг қадимги шаҳарлардан бири. Тарихий манбаларнинг гувоҳлик беришича, Навтак, Навтака, Нахшаб номлари билан аталган ушбу шаҳар бундан 2700 йил илгари пайдо бўлган. Айни пайтда Қаршида ўнлаб кўча, гузар ва хиёбонлардан ташкил топган 62 та маҳалла мавжуд. Бу тарихий маҳаллалар номларида ота-боболаримизнинг касб-кори, турмуш тарзи, тафаккури ўз аксини топган.

"Чармгар", "Кулол", "Косагарлик", "Харрот", "Заргарлик", "Дегрез", "Темирчи" сингари номлар бу маҳаллаларда ҳунармандчилик юқори даражада ривожланганидан, халқимиз азалдан ўтроқ ҳаёт кечириб, юксак маданий турмуш даражасига эга бўлганидан далолатдир.

Эски шаҳардаги энг қадимги маҳаллалардан бири "Чармгар" шу ерлик аҳолининг касб-коридан келиб чиқиб, шундай номланган. Бу маҳалла аҳли, асосан, чарм ва кўн тайёрлаш билан шуғулланган. Маҳалланинг тўрт тарафида тери пиширадиган йирик дудхоналар бўлган. Териларга ишлов бериб, улардан турмушда қўлланадиган турли хил ашёлар тайёрловчилар чармгар, деб аталган. Бу мураккаб касб соҳиблари халқ орасида "қизилтирноқлар", деб ҳам юритилган. Сабаби териларни дудхоналарда тоблаш ҳамда уларни бўяш жараёнида ҳунармандларнинг қўллари, ҳатто тирноқларигача бўялиб, қизил тус олган. Бугунги кунда ҳам ушбу атамани ёши улуғлардан бот-бот эшитиб қоламиз.

Доимо сув мўл бўлган ҳудудларда ривожланиш, тараққиёт кузатилган. Хусусан, "Чармгар" маҳалласидан Бешкент ариғи оқиб ўтиши унинг бошқа маҳаллалардан обод, кўркамлигини таъминлаган. Йирик ариқнинг сувидан истеъмолда деҳқончилик ҳамда кўкаламзорлаштиришда кенг фойдаланилган. Эътиборлиси, воҳадаги ягона ва йирик беш тошли сув тегирмони ҳам шу маҳаллада жойлашган. Қарши шаҳри аҳолисидан ташқари, 100-150 километр узоқликда жойлашган Китоб, Шаҳрисабз, Яккабоғ, Чироқчи туманлари аҳолиси ҳам ўз ғалласини от-араваларга ортиб "Чармгар"га олиб келишган.

Иккинчи жаҳон уруши пайтида "Чармгар" тегирмони минглаб аҳолини очликдан асраб қолган. Тегирмондан чиққан тонна-тонналаб ун аҳоли жонига аро кирган. Афсуски, ҳозиргача бу ариқлар, тегирмон сақланиб қолмаган.

Мустақиллик туфайли вилоятдаги барча маҳаллалар қатори "Чармгар" ҳам кенгайиб, чирой очди. Пахса деворли уйлар ўрнига пишиқ ғиштдан кўпқаватли замонавий гузарлар, турар жойлар қад кўтарди. Кенг кўчалар бунёд этилиб, асфальт ётқизилди. Хонадонлар ичимлик суви, газ билан таъминланди. Бир сўз билан айтганда, қулай шарт-шароитларга эга бўлган намунали маҳалла бунёд бўлди.

— Маҳалламизда 650 та оила истиқомат қилмоқда, — дейди "Чармгар" маҳалласи оқсоқоли Шариф Камолов. — Халқ хўжалигининг турли соҳаларига муносиб ҳисса қўшаётган маҳалладошларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Маҳалламизда тадбирлар, тўй-маъракаларни ҳамжиҳатликда, ортиқча харажатларсиз ўтказиш анъанага айланган.

Бир сўз билан айтганда, "Чармгар" Қарши шаҳридаги узоқ ўтмишга эга, келажаги порлоқ маҳаллалардан биридир.

Қурбон ЭГАМБЕРДИЕВ,
«Mahalla» мухбири.

Ибратли оила

ХОНАДОН ФАЙЗИ МЕҲРУ ЭЪЗОЗДА

Юнусобод тумани Маҳмуд Абдуллаев номидаги маҳаллада яшовчи Қобил ота Зокировнинг номини тилга олишганда, исмларига бир қатор фазилатларни қўшиб айтишади: рўзғорсевар, болажон ва одамлар дардини эшитадиган отахон, эл учун жон койитадиган, доимо кўмак беришга тайёр. Яна бир фазилати: отахон бошлаган ишини охиригача етказмай қўймайди.

— Оила мен учун муқаддас маскан, — дейди 78 ёшни қаршилаган Қобил ота. — Остона ҳатлаб, уйимда невара-чевараларимнинг шодон табассумини кўрсам, кўнглим тоғдек кўтарилади. Кичкинтойларни бағримга олганда чарчоғим тарқаб кетади. Болалар доим нима биландир машғул: ўйин ўйнайди, эртак, мусиқа эшитади, расм чизади. Уларни кузатиб, қанийди ёши катталар шу кичкинтойлардан ўрнак олсалар, дейман. Ҳозир замон шукуҳи ўзгача.

— Маҳалла аҳлининг юмушларига бош-қош бўлгувчи бу инсоннинг ҳаётда тутган тутими ҳавас қилишга арзигулик, — дейди Мирзоҳожиев кўчаси бошчиси Баҳром Ишматбеков. — Қобил ака 22 йилдирки, маҳалламизда оқсоқоллик вазифасини сидқидилдан бажариб келмоқда. Кимнинг уйида гази, электр чироғи ўчиб қолса, дарҳол муаммони ҳал этишга киришиб кетади. Мунозарали вазиятларни тез тинчлантира олади. Шу боис, каттаю кичик бирдай у кишини ҳурмат қиламиз. Отахон тўрт ўғил ва бир қизни ўқитиб, элга нафи тегадиган фарзанд сифатида вояга етказган.

Маҳалла аҳлининг Қобил ота ҳақидаги самимий фикрларини тинглар эканмиз, Зокировлар хонадонига шошилдик. Кўча томонда ишкомлар баланд қилиб кўтарилган. Ҳовли этагида атиргулларнинг чўғдай товланиб туриши бу хонадонда юксак дидли кишилар яшаётганидан далолат бериб турибди. Уй соҳибаси — камсуқум Муқаддам аядан турмушда амал қиладиган асосий аъмоли нималардан иборатлиги билан қизиқдик.

— Кенг ҳовлида ўғилу келинларимиз билан яшаймиз. Фарзандларимиз турли соҳаларда ишлашади. 13 та неварамиз бор. Невара келинлар ҳам биз билан бирга туришади. Олтита чеварамиз ҳам бағримизда. Турмуш ўртоғим катта қозонда ош қайнатиб, кўпчилик бўлиб овқатланишни ёқтирадилар, бунинг ҳам ўзига яраша гашти бор. Ҳамжиҳатликда ҳикмат кўп. Кўпчилик бўлиб яшаш бизнинг келинлик давримиздан қолган одат. Ўзимиз ҳам тўрт овсин опа-сингиллардек шу даргоҳда яшаганмиз. Ўша пайтдаги меҳр-оқибат туйғуларини бугун ёшларимизга сингдиришга интиламиз. Ҳаммага бир кўз билан қараш, барчанинг кўнглини топа билишда эса турмуш ўртоғимнинг тажрибаларига таянаман. Биз турмушимиз мобайнида кўп бахтли онларни бошдан кечирдик.

Онахон билан суҳбатлашарканмиз, қўлида икки гўдаги билан кириб келган невара келин шодлигини ичига сиғдиролмасди:

— Магистрлик диссертациямни ҳимоя қилдим. «Аъло» баҳо олдим.

Муқаддам опа келинини чин дилдан табриклади. Уларнинг она-боладек самимий муносабатларини кўриб ҳавасимиз келди. Зеро, оила файзи ўзаро меҳр-оқибатда, ҳурмат-эъзозда. Маҳаллада ибрат кўзгусига айланган Зокировлар оиласи ҳақиқатан ҳам ҳавасга, қолаверса, таҳсинга сазовордир.

Д.МАҲДИЕВА,
"Mahalla"мухбири.

Mahalla
ҳафталик газета
Муассис: Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси Республика бошқаруви

Бош муҳаррир
Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ
Телефонлар:
236-53-93 236-53-75,
236-57-62 Факс: 233-44-25

Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 2006 йил 6 декабрда 0019 рақами билан рўйхатга олинган.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди. Формати – А-2, 2 босма табоқ.

Навбатчи: Раҳим Шеркулов
Мусаҳҳиҳ: Аброр Ярматов
Саҳифаловчи: Фаррух Расулов
Топширилди – 23.00

Таҳририят манзили: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси 32-уй
Индекс: 100083

"Ўзбекистон" НМИУ босмахонасида чоп этилди.
Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси 30-уй
Нашр кўрсаткичи: 148

13610 нусхада чоп этилди. Буюртма J-7827